

ישיבה מספר 3 לשנת 2021 - 7/7/2021

נוכחים:

יו"ר הוועדה, נטע זיו

מנהלת המחלקה לאיכות הסביבה, נועה גולן

מתכנתת סביבתית, מירב שגיא

מהנדסת העיר, עירית טלמון

עו"ד יואב קרנר

רכזת "תות ירוק", דניאל עמית

פעילי העיר

סדר היום:

תכנית מתאר בעיר בהסתכלות מקרו

מהלך הדיון:

יו"ר הוועדה, נטע זיו: קיום הפגישות ימשיך באמצעות הזום. קיום הפגישות בדרך זו מאפשר חשיפה וסיוע לתושבים להיות מעורבים במתרחש.

מהנדסת העיר, עירית טלמון: תיאור תכנית המתאר מהווה "אפוד מגן" בהקשר הסטטוטורי המאפשר לנו לקבע אזורים בעיר אשר בהם לא יהיה פיתוח או בניה ובכך לשמור על רצף ירוק-מרחבים פתוחים. כל עוד לא תהיה תכנית מתאר נאלץ להמשיך להשמר מגורמים אשר רוצים לקדם פרויקטים לפיתוח ללא כלים למנוע.

פעיל העיר, חיים מלמן: הצגת תכנית מתאר ברמת השרון. תכנית המתאר מסמלת את שימושי הקרקע העיקריים שיעודם לשימוש. בהסתכלות על מפת העיר ניתן להבחין ברצועה ירוקה העוטפת את הבינוי הקיים. לאורך כביש 5 מצויה "רצועת נופש מטרופולינית" הקבועה בתכנית מתאר מחוזית, וישנה רצועה ירוקה נוספת בצמידות לבינוי הקיים במגורים א' במערב העיר. תכנית מתאר מבלי שהיא מאושרת נשארת כצבר של ניירות ואינה הופכת למדיניות שניתן לקדם.

בהסתכלות על רשת התחבורה הציבורית, ישנם צומת מורשה, צומת הכפר הירוק וצומת גלילות המהווים נתיבים ראשיים לתחבורה ציבורית. כיום גודל אוכלוסיית מדינת ישראל מונה כ-9 מיליון וקצב הגידול גדל כך שבמושגים של תכנון בשנת 2048 אוכלוסיית המדינה תוכפל. על מנת שתוכל להתפתח מערכת תחבורה ציבורית מפותחת העומדת בקצב הגידול, תכנית המתאר של העיר עוסקת בנושא התחבורה הציבורית, המענה הציבורי ומציבה לעצמה יעד מרכזי בתכנית. בהיקף העיר-עוקף רמת השרון, ניתן להבחין בציר טבעת המקיף את העיר ובמרכז חוצים צירים מרכזיים: שדרות ביאליקוויצמן, ז'בוטינסקי אשר ייעודם להמשיך מערבה ובסופם להתחבר לתחנות המטרו. תחנות המטרו יעברו: נווה גן/קריית שאול, מפגש כביש איילון עם ציר הנופש שדרו יועברו שני קווים אחד ינוע מזרחה לכיוון הוד השרון ולכיוון אזור התעסוקה המערבי. מתוכננת תחנה מרכזית ותחנת רכבת לעצירה לקווים מטרופוליניים וקווים ארציים.

דבר נוסף, ישנם אזורי השפעה, מתע"ן (מערכת הסעת המונים) המצויים באזורים מרכזיים אשר דרכם חוצה קו המטרו מצפון לדרום וייעודם לאסוף מקווי המטרו והרכבת ולסייע בנייד למרכזי תעסוקה ובילוי. מערכת מתע"ן מסוגלת לנייד 6000 איש בשעה לאורך 9 ק"מ, כאשר ישנו נתיב תחבורה נפרד.

LAST MILE, מתייחס למייל האחרון אותו יש לעשות כדי להגיע ליעדנו שאותו ניתן לעשות באופן רגלי, אופניים/קורקינטים, אוטובוסים ולכן יש להעריך מבחינת תשתיות ולספק נתיבים מתאימים. כבר היום מתחילה פעילות להרחבת השימוש בתל אופן ברחבי העיר.

קיימת מערכת חדשה של רכבות שאינה נחוצה לה תשתית להפעלתה. רכבת זו יותר דומה לאוטובוס, מייצרת את המעבר הפסיכולוגי משימוש בנסיעה ברכבת לאוטובוס. מתבססת על העיקרון שבמקום מסילה הוא עובד על עיקרון דומה למובילאי, רק במקום לזהות את קווי צידי

הדרך כאן מתבצעת הפעולה ההפוכה. מסומנת רשת המסמנת את הנתב עליו נעה. כלי זה חשמלי ונדרשת הגעה לנקודת טעינה או החלפת סוללות לקראת נסיעה חדשה.

הנספח הנופי בתכנית המתאר מכיל את אתרי הטבע עירוניים ייעודם להיטמע בתכנית ולהפך לתכנית סטטוטורית. יש חשיבות לאישור תכנית המתאר לשם יצירת כלי עבודה.

יו"ר הוועדה, נטע זיו: מבקשת להתייחס למהו היחס בין התכנית המתארית שעדיין לא מאושרת לבין התוכניות שבנתיים מתקדמות על אותו מרחב בין אם הן טוטליות ובין אם הן תכניות מתאר מקומיות מאחר וכרגע תכנית מתאר היא החזון ובמקביל דברים מתרחשים.

תגובת מהנדסת העיר, עירית טלמון: למזלנו בגלל שתכנית המתאר מעגנת סטטוטוריקה שבחלקה קיימת כמו למשל לאורך ציר הנופש. הקומפילציה של התכניות מאפשרת לבחון מהן אותן נקודות חיבור או נקודות קשר שעליהן יש להתעקש במסגרת תכנית המתאר כדי שלא ייחסמו ושיישארו ברציפות גם בעתיד. רש"מ 800 הינה תכנית מתארית המציגה דבר אחד לעומת התכנית המתארית המופקדת מציגה דבר אחר ואין לדעת מה התכניות המופרטות יציגו. קיים אורך חיים לתכנית והשתלשלות וכל עוד אין לנו תכנית מתאר המציגה מהם הגבולות והחסמים יהיה לנו קושי לתרפד ניסיונות לקידום תכניות אשר מנוגדות לקשרים החשובים לנו. העיקרון של קידום תכנית מתאר היא לאפשר קיבוע סטטוטורי לרצונות בכדי שבעתיד כל מיני יוזמות נקודתיות של מנהל התכנון, רמ"י ואחרים לא יהיו אבן נגף בערכים שברצוננו לשמור למען הדורות הבאים. בהתייחסות לשאלתה של נטע זיו כיצד היחס של תכנית המתאר הנוכחית שברצוננו לאשר לבין סטטוטוריקה מתקדמת, מבחנתו היום היא סופרפוזיציה של תכניות קיימות אך זה לא מגן עלינו מפני יוזמות שמשנות נקודתית דברים שבעינינו לא נכון לשנות וזה הכלי שנקרא תכנית המתאר.

פעיל בעיר, חיים מלמן: הבהרה על הנספח הירוק והסבר על השכבות הנכללות בו. הנספח הירוק מהווה אחד הנספחים החשובים לקידום תכנית המתאר כאשר הנספח מגדיר רציפות של שטחים ירוקים, מגדיר צירים ירוקים מגדיר בין היתר שבילי אופניים, רציפות של שצ"פ בעיר. בהסתכלות על תכנית זאת, על אף שאינה מאושרת, מהווה מעין מדיניות. כך שבכדי לקדם למשל רשת של שבילי אופניים במזרח העיר יש לנו יכולת להפוך אותו לשביל קיים על אף שהתכנית אינה מאושרת. אמנם אותם ניירות אינן סטטוטוריות והכח בהן הוא לא אותו כח כמו אם הן היו סטטוטוריות, אך בכל זאת ניתן להסתכל עליהן כסוג של מדיניות. ברגע שהדבר יאושר סטטוטורית יהיה ניתן להקים תכניות של שיחזור, שיקום ושימור, אמנם דברים אלה יכולים להתבצע ללא תכנית המתאר, אך תכנית המתאר יכולה לעזור סטטוטורית לממשם.

דבר נוסף, רוב העיר מצויה תחת רגישויות של מים. שעל גביהן עוברות תשתיות לאומיות אינטנסיביות. ישנם תוואי דלק וגז האמורים לעבור על גביהן כחלק מתכנית מתאר ארצית. אמנם לא קיימת תכנית מתאר מאושרת אך הם מהווים מדיניות.

קיים נספח ניקוז המהווה נושא קריטי לא רק בעניין הצפות אלא גם בשמירה על בע"ח, מגוון ביולוגי ותחומים נוספים ושינויים באגנים אלה מהווים השפעות סביבתיות הרות אסון. ישנם הרבה אזורים שבעבר היו בתוליים וכיום אנחנו פוגשים אותם כאזורים מבונים. לא ניתן להתעלם מצרכי הפיתוח ומצרכי הטבע.

כיום, ישנן הרבה תפיסות בנושא ניקוז. כמו SPONGE CITIES, שעל פיה יש לקחת את המים כמשאב ולא כמטרד ולהפוך אותו לחלק אינטגרלי בתוך השטחים המבונים.

בנושא אתרי טבע עירוניים מתייחסים לחשיבות להכנת סקרי טבע עירוניים אשר יהיו כלי עזר לשימור שטחים פתוחים בעיר וקבלת החלטות תכנוניות. אישור תכנית המתאר יהפוך את הנספחים ומסמכי הרקע למדניות עירונית מאושרת. כאשר תאושר המדיניות יש להפכה לתכנית עבודה רב שנתית ע"י הכרזה על אתרי טבע עירוניים והכנת תכנית שיקום/שיחזור של האתרים הרלוונטיים. תכנית עבודה מתקצבת תהפוך את הסקרים מאלמנט תאורטי לאלמנט מעשי ושימושי.

מהנדסת העיר, עירית טלמון: התייחסות לתכניות המתבצעות ואינן בשלב התכנוני. בהקשר התחבורה, כביש 5 וכביש 4 נמצאים בעיצומם של עבודות כדי להקים נת"צ. על כביש 2 מתוכנן גם כן הקמת נת"צ שהעבודות עליו מתעכבות. עבודות על איילון שיעודן להפריד בין מסילות 5 ו-6 כי רוצים להפריד בין מסילת רכבת פרברית לבין מסילת רכבת שתאפשר נסיעה מהירה לחיפה וצפונה ללא עצירות. בגלילות, במסגרת התכנון להקמת נת"צ ונתיבים מהירים החלו עבודות

להקמת גשרים מעל הגשרים הקיימים המיועדים לנתיבים מהירים שיחברו לכניסה ויציאה מהירה מת"א. מתוכנן בצומת מורשה ברביע הדרום מערבי הקמה של חניון "חנה וסע".

עו"ד יואב קרנר: התייחסות מצד התכנון התל אביבי. משרד התחבורה אינו רואה את השטחים כבסיס לתשתיות אקולוגיות. ישנה חשיבות לקחת את גידול האוכלוסיה לצד שמירה על שטחים פתוחים איכותיים. בנושא הניקוז במרחב, נושא בו בעיית נגר עילי באזור כביש 5 וגשר גלילות המורחב, הרחבת איילון, בנייה שחלה בנווה גן שבסופו יגרום למופע ניקוז חריג. הפתרון שמקדמת רמ"י ורשויות אחרות הוא זריקה של המים לים שזהו פתרון פוגע, לכן יש לתמוך בחלחול המים למי תהום ולהבין את היתרונות ביצירת בתי גידול לחים.

נטע זיו: קיים פער גדול בין החזון המתבטא בתכנית המתאר, שאינה מאושרת, לבין כוחות היוצרים מציאות המנצלים לנצל אי קיום ארגון סטטוטרי לכל המרחבים האקולוגיים. בכך נוצר איום עלינו כשומרי סביבה.

מנהלת איכות הסביבה, נועה גולן: סקר טבע עירוני אשר בוצע במהלך שנת 2014 נעשה לטובת תכנית המתאר. בעקבות הסקר שבוצע יכתב מדריך בהסמכת על אותם נושאים שעלו מהסקר כמו נקודות לטיפול, מפגעים סביבתיים, מגוון ביולוגי. בכך יתאפשר להכתיב מדיניות.

עו"ד יואב קרנר: מתייחס לדרום גלילות ולסקר טבע שבוצע בשנת 2020 ופרסום תדריך מקיים המתאר כיצד לתכנן את השטח בצורה מקיימת. המדריך פורסם באינטרנט והועבר לעיריית רמת השרון.

מנהלת איכות הסביבה, נועה גולן: מעדכנת בנושא תקנות לבניה ירוקה שיחלו ממרץ שנה הבאה ולטובת העניין, מחלקת הנדסה ביחד עם המחלקה לאיכות הסביבה עברו הכשרה מסודרת לגבי תקני בניה ירוקה. קיימת התייחסות לגבי השהיית מים, חלחול, גגות ירוקים.

מתכננת סביבתית, מירב שגיא: מחלקת הנדסה ותכנון עובדים בשיתוף פעולה ביחד עם מחלקת איכות הסביבה. נעשה מאמץ גדול לקדם את הנושא הירוק ואיכות הסביבה ולבצע הסברה של ההנחיות המרחביות שנוצר סביבן מעט חוסר בהירות.

שחר: מברכת על קידום התכנית במרחב העירוני. ומעלה בעניין התכניות שעולות את חשיבות מעורבותו של אקולוג מטעם העירייה אשר יפקח על הנעשה. דבר נוסף, עולה נושא הנגר העילי ונתיב הולכתו לכיון הים.

חיים קרו: שאלת האכיפה ועל אופן האכיפה והאם יש מידע על כמות הדוחות הנשלחים, לעיתים נוצר פער בין התכנון והצגת המידע דרך מצגות לבין המציאות הקבלנית בשטח.

מיקי: נושא ההקפאה במסגרת 77/78 על רביע הדרום מזרחי בצומת מורשה לטובת ההפקעה שביצעה ות"ל ל-113 באזור המשרפה הצפויה להיות.

אסף: בישיבה שהתקיימה בסוף מרץ הובטח לקיים דיון מעמיק על הגדלת שטח ההעתקה. ע"פ רוני דותן מהכפר הירוק המומחה לשלוליות האזור נושא ערכי טבע. מהו שטח הפיצוי המובטח על ידי העירייה להעתקה. מי מפקח על אופן שימור המשאבים שהועתקו?

עירית טלמון: בנושא עניין הרביע הדרום מזרחי. מונה צוות יועצים סביבתיים להשלמת המדידות והבדיקות לקידום תכנית. קיימת טיוטה ראשונית. ישנן עובדות סטטוטוריות שלא רק התמ"א הקובעת ייעודי קרקע, אלא גם הקמת מתקן לטיהור מי טהור של תע"ש, התרחבות של מט"ש לטיפול שלישוני הפעולה נעשת בתיאום רשות ניקוז ירקון. קיימים שחקנים רבים המעורבים ברביע זה ונעשה בתיאום מולם אל מול הדרישות והצרכים. בהמשך נוכל לפתוח לדיון בפני התושבים.

בעניין שאלתה של שחר, ישנו צוות של אנשי מקצוע בהובלת שפיר שהינה חברה המקדמת ומלווה את תכנית המתאר בהיבט הסביבתי.

בעניין הנגר העילי, קיימת עבודה בנושא הניקוז. קיים דיון מול הועדה המחוזית המקדמים את תכנית תמ"א 47/ג, המסתכלים על צפון המטרופולין ומקדמים את נושא השהיית המים והחדרת המים לקרקע. בעניין זה, גם תל אביב אינה מעוניינת שנזרים לכיוונה מים ולכן קיים תכנון ליצירת אגני השהייה במעלה.

עידן למדן : ברוצני לראות רצף לקידום אקו פארק גלילות שיתחברו לבריכות החורף המתכוננות בתכנית רש/800 ולבסוף יתחבר לאותו רצף של בריכות בתכנית רש/1010. נוצרת ביקורת מטעם הציבור לאותם גורמים אמונים מהעירייה שעליהם לתת את הדעת ומעורבים בנעשה בשטח. סקר טבע אינו יכול להיות כתב המלצה אלא מחייב.

יו"ר הוועדה, נטע זיו : מבקשת לחזק את החיבוריות הנקשפת מתכנית המתאר ואת הקשר בין התכניות. מאחר ואין בידנו כח לשמירה סטטוטורית וגורמים יכולים לנצל זאת. איך היינו רוצים לראות את הקישוריות החל מאקו פארק גלילות ועד גלילות מזרח ותע"ש. מה מובטח ומה תחת איום.

מהנדסת העיר, עירית טלמון : לחברי הוועדה יש תפקיד לא רק לבקר את אנשי המקצוע אלא התפקיד המרכזי והחשוב של חברי הוועדה היא לקדם את הנושאים החשובים. במידה ותכנית המתאר היתה מתקבעת על עקרונותיה היה אפשר להקשות על גורמים המנסים לפעול נגד העקרונות שלנו. הקשר בין תכנית רש/800 לבין רש/1010 מתוכננים מעברים עיליים נוספים וכיום קיים מעבר תחתי אחד קיים תחת איילון המזרים מים מנחל אחיה אל שטח רש/800. בתכנית רש/800 יש חשיבות להרחבת המעברים.

לגבי רצועת הנופש ברמה הסטטוטורית המתחברת צפונה ומזרחה לתמא 23 העוברת לאורך הירקון.

סיכום יו"ר הוועדה, נטע זיו : יש צורך שיתוף פעולה מצד נבחרי הציבור ומצד הציבור. חברי הוועדה ימישכו לקדם את תכנית המתאר .